

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CONCILIIS, ET|| ECCLESIA MILITANTE,|| QVATVOR LIRBRIS||
COMPREHENSÆ.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVII. Summu[m] Pontificem absolutè esse supra Concilia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53873](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53873)

quod est expressè contra Concilium Constantiense scilicet
vbi damnatur hæresis VViclefi dicentis, non esse Pontifi-
cem immediatum Christi vicarium.

CAPVT XVII.

*Summum Pontificem absolutè esse supra
Concilium.*

TERTIA propositio. *Summus Pontifex simpliciter & absolutè est supra Ecclesiam vniuersam, & supra Concilium generale, ita vt nullus in terris supra se iudicium agnoscat.* Hæc etiam est fere fide, & probatur PRIMO ex duabus præcedentibus; nam Papa est caput Ecclesiæ vniuersæ etiam simul congregatæ, Ecclesia vniuersa, etiam simul congregata non habet vllam potestatem ratione suæ totalitatis; sequitur Papam supra Concilium esse, & supra Ecclesiam; non contrà.

SECUNDO probatur ratione, in Scripturis fundata, cum omnia nomina, quæ in Scripturis tribuuntur Christo, constat eum esse supra Ecclesiam, eadem omnia tribuuntur Pontifici; ac primum, Christus est paterfamilias in Ecclesia sua, quæ est Ecclesia, Pontifex in eadem est summus œconomus, id est, paterfamilias loco Christi, Luc. 12. *Quis est fidelis dispensator, & prudens, quem constituit Dominus super familiam suam, &c.* Hic enim per dispensatorem siue œconomum, vt Græcè habetur, intelligunt Episcopum Ambrosius in hunc locum, & Hilarius, & Hieronymus in cap. 24. Mat. vbi similis habetur sententia. Et quamuis Patres non loquantur expressè de Episcopo Romano, tamen sine dubio sententia Scripturæ illa est; vt Episcopi particulares summi œconomi in suis Ecclesiis, ita esse Episcopum Romanum in Ecclesia vniuersa. Vnde AMBROSIVS in illud 1. Timoth. 3. *Vt scias quomodo te oporteat conuersari in domo Dei, &c. Domus Dei, inquit, Ecclesia dicitur, cuius homo rector est Damasus.* Et Chrysostomus lib. 2. de sacerdotibus circa initium, hunc ipsum locum: *Quis est fidelis seruum,* &c. de Petro exponit.

Quo

Quod autem œconomus summus sit supra familiam, & ab ea iudicari, ac puniri non possit, patet ex hoc eodem loco; Dominus enim ait: *Quem constituit Dominus super familiam suam.* Et ibidem: *Quod si dixerit seruus ille in corde suo, moram facit Dominus meus venire, & ceperit percutere seruos, & ancillas, edere, & bibere, & inebriari, Veniet Dominus serui illius in die, qua non sperat, & diuidet eum, partemq; eius cum infidelibus ponet.* Vbi vides, Dominum seruare suo iudicio seruum illum, & non committere iudicio familiæ. Idem etiam docet vsus omnium familiarum; nulla enim familia est in qua liceat inferioribus famulis etiam simul congregatis punire, vel expellere œconomum, etiam si pessimus sit, id enim ad solum Dominum totius familiæ pertinet.

ALTERVM nomen Christi est PASTOR, Ioann. 10. *Ego sum pastor bonus, &c.* Idem communicat Petro Ioannis ult. *Pasce oues meas.* Constat autem pastorem ita præesse ouibus, ut nullo modo ab eis iudicari possit.

TERTIVM est, CAPVT corporis Ecclesiæ, Ephes. 4. idem communicat Petro, ut habemus in Concilio Chalcedonensi act. 3. ubi legati sententiam pronunciant in Dioscorum, & in epistola Concilij ad Leonem. Porro caput à membris regi, & non ea potius regere, contra naturam est, sicut etiam est contra naturam, quod membra sibi caput præcidant, cum fortè grauius agrotat.

QUARTVM est, VIR, seu sponsus, Ephes. 5. *Viri diligite uxores vestras, sicut Christus dilexit Ecclesiã, & tradidit se ipsum pro, &c.* Idem conuenit Petro; nam in Concilio generali Lugdunensi, ut habetur cap. Vbi periculũ, de electione, in Sexto, loquens Concilium de electione Romani Pontificis: *Acceleret, inquit, & utilis & pernecessaria totius mundi prouisio, idoneo celeriter eidem Ecclesiæ sponso dato.* Est autè contra Apostolum Ephes. 5. & contra naturæ ordinem, ut sponsa præsit sponso, & non potius subsit.

Probatur SECUNDO ex verbis expressis Conciliorum, & Pontificum. cum enim, controuersia ista sit de potestate Conciliorum, & Pontificum, si inter se Concilia & Pontifices conueniunt, quid opus est, ut nos litigemus? PRIMVM ergo exstat Concilium Sinuessanum sub Marcellino, in cuius fine
legi.

legimus: *Prima sedes à nemine iudicabitur.* Paulò pòst exstitit Concilium Romanum sub Syluestro, in cuius ultimo canone similiter legimus: *Nemo iudicabit primam sedem.*

PRAETEREA ex Concilio Chalcedonensi colligitur Pontificem esse maiorem Concilio; nam act. 3. recitantes multæ epistolæ scriptæ ex variis locis ad Concilium, quæ omnes ita incipiunt: *Sanctissimo & beatissimo Vniuersali Patriarcha magna Romæ Leoni, & sancto Vniuersali Concilio congregato in Chalcedonensi ciuitate, &c.* Nemo autem in toto Concilio fuit, qui reclamaret, ac dixerit, non debere anteponi Pontificem toti Concilio. Immo in fine illius actionis exstat epistola Concilij ad eundem Leonem, in qua eum, & caput, & patrem suum agnoscunt. Præterea in eadem actione damnatus est Dioscorus cum tota Synodo Ephesina II. tum ob alias causas, tum præcipuè quia iudicare & damnare ausus fuerat Romanum Pontificem Leonem. Vnde enim Nicolaus I. ait in epistola ad Michaëlem, non tam ob hæresim damnatus est Dioscorus, quàm ob horrendam presumptionem, qua in summum Pontificem sententiam dicitur edictare ausus fuerat. Vbi notandum, quod si Dioscorus, qui erat Patriarcha Alexandrinus, id est, primus post Romanum, cum generali Concilio non potuit iure iudicare Romanum Pontificem, certè sequitur euidenter, Concilium non esse supra Pontificem. Cur enim non potuit Pontificem iudicare, si erat supra ipsum, immò eius iudex, vt aduersarij volunt?

ITEM Concilium Romanum V. sub Symmacho receptum & approbavit tanquam sua decreta, librum Ennodij Diaconi, in quo sic legimus: *Aliorum hominum causas Deus vult per homines terminari: Sedis istius præsulem suo sine quaestione reseruat arbitrio, vult Petri Apostoli successoris celo tantum debere innocentiam.* In VIII. Synodo generali act. 7. legimus, Romanum Pontificem de omnium Ecclesiarum præsulibus iudicasse, de eo verò neminem unquam iudicasse; intellige, legitimè, ita vt fuerit receptum ab Ecclesia eiusmodi iudicium. Scribunt Platina in vita Leonis III. & Paulus Æmilius lib. 3. historiæ Francorum, cum Carolus Magnus Romam venisset ad cognoscendam causam Leonis Pontificis, cui multa crimina obiecta fuerant, &

simil

simul conuenisset ingens Concilium Episcoporum, omnes Episcopos vna voce clamasse, non licere vlli hominum iudicare summum Pontificem, tum verò Carolum destitisse à munere illo iudicandi, & Leonem iuramento seipsum purgasse.

Præterea Concilium Lateranense sub Alexandro III. vti habetur cap. Licet, extra de electione: *In Romana Ecclesia, inquit, aliquid specialiter constituitur, quia non poterit ad superiorem haberi recursus.* Vbi Concilium docet, maiori cautela debere eligi Romanum Pontificem, quàm alios Episcopos, quia si eligatur malus Episcopus, potest ille corrigi, & deponi per Romanum Pontificem; si autem eligatur malus Pontifex summus, non est remedium vllum, non enim habet superiorem, à quo deponi possit. I T E M in Constantiense Concilio edita est Bulla Martini V. ipso approbante Concilio, in qua iubentur suspecti de hæresi interrogari, an non credant Romanum Pontificem habere in Ecclesia Dei supremam potestatem. at certè suprema est, qua nulla est maior, & cui nulla æqualis.

D E N I Q U E Lateranense vltimum sub Leone X. sess. II. disertè & ex professo docuit, Pontificem esse supra omnia Concilia, & reprobauit contrarium decretum, editum in Concilio Basileensi: *Solum, inquit, Romanum Pontificem, tãquam super omnia Concilia auctoritatem habentem, Conciliorum indicendorum, transferendorum, ac dissoluendorum plenum ius, & potestatem habere, nedum ex sacra Scriptura testimonio, dictis sanctorum Patrum ac aliorum Romanorum Pontificum, sed propria etiam eorundem Conciliorum confessione, manifestè constat.*

Ad hunc locum nihil potest responderi, nisi, vel non fuisse Concilium generale, vel non fuisse ab Ecclesia receptum, vel non definiuisse hoc, tanquam de fide. Sed non fuisse generale, vix dici potest; nam etsi fuerunt Episcopi paucissimi, nam ad centum non peruenerunt; tamen Concilium omnibus patebat, & omnes vocati fuerant, & in eo summus Pontifex verus, & indubitatus præsidebat. Quod autem non fuerit receptum, saltem ab omnibus, parùm refert; nam decreta Conciliorum non indigent approbatione populi, cum ab eo non accipiant auctoritatem. Verum est quidem, decreta de mo-

ribus, si non recipiantur, & Pontifex conuiueat, tandem consuetudine abrogari: sed hoc non accidit ex eo quod indigeant populi approbatione, sed quia decreta mutabilia sunt; & cum Pontifex videt longo tempore ea non seruari, tacet, censetur ipse abrogare. At decreta de fide immutabilia sunt, nec possunt villo modo abrogari, posteaquam semel statuta sunt; tale autem est hoc, de quo agimus. Quod verum Concilium hoc rem istam non definierit, proprie, vt dictum fide Catholica tenendum, dubium est, & ideo non sunt proprie hæretici, qui contrarium sentiunt, sed à remota magna excusari non possunt.

Accedant iam TERTIO Pontifices. LEO epist. 84. ad Anastasium, in fine: *Magna, inquit, Dei dispositione prouisa est, ne omnes sibi omnia vendicarent, sed essent in singulis provinciis singuli, quorum inter fratres haberetur prima sententia. Et rursum quidam in maioribus Urbibus constituti, si consuetudinem susciperent ampliore, per quos, ad vnam Petri sedem vniuersalis Ecclesie cura conflueret, et nihil vniuersalis à suo capite dissideret.* Iam si cura vniuersalis Ecclesie ad Petrum pertinet, certè etiam Concilij, quod vniuersalis Ecclesie vicem gerit.

GELASIVS in epistola ad Episcopos Dardaniæ: *Catholica, inquit, per mundum nouit Ecclesia, quod sacrosancta Romana sedes fas de omnibus habeat iudicandi, nec cuius licet eius iudicare iudicio.*

NICOLAUS I. in epistola ad Michaëlem, idem repetit. *Patet, inquit, profectò sedis Apostolica, cuius auctoritate maior non est, iudicium, à nemine fore retractandum.*

GREGORIUS lib. 9. epist. 39. ad Theotistam patriciam. *Si, inquit, B. Petrus, cum à fidelibus culparetur, auctoritatem quam in sanctam Ecclesiam acceperat, attendisset, respondere poterat, et Pastorem suum oues reprehendere non auderet, sed si in querela fidelium aliquid de sua potestate dicere doctor mansuetudinis non fuisset; humili ergo eos ratione placauit.*

PASCHALIS Papa, vt habetur cap. Significasti, extra de electione: *Atunt, inquit, in Concilijs statutum non inueniri, quasi Romana Ecclesia legem Concilia vlla prefixerint, cum omnia Concilia per Romanæ Ecclesie auctoritatem facta*

facta sint, & robur acceperint, & in eorum statutis, Romani Pontificis patenter excipiat auctoritas.

INNOCENTIVS III. serm. 2. de consecratione Pontificis: *In tantum, inquit, mihi fides necessaria est, ut cum de ceteris peccatis Deum iudicem habeam, propter solum peccatū, quod in fide committitur, posse ab Ecclesia iudicari.*

BONIFACIVS VIII. in extrauaganti, Viam sanctam, titulo de maioritate, & obedientia: *Si deniat, inquit, terrena potestas, iudicabitur à potestate spirituali. Si deniat spiritualis, minor à maiori. Si vero suprema, à Deo solo, non ab homine poterit iudicari.* Accedat testimonium S. BONIFACII Episcopi Moguntini, qui etiam si summus Pontifex nō fuerit, fuit tamen summæ auctoritatis. Is ergo, ut habetur dist. 40. can. Si Papa: *Cunctos, inquit, iudicaturus, à nemine est iudicandus, nisi deprehendatur à fide denius.*

Probatur QUARTO ex appellationibus à Concilio ad Papam. sine controuersia enim semper à minore ad maiorem appellatur. appellari autem à Concilio ad Papam, non contra, perspicuum est, ex Gelasio in epistola ad Episcopos Dardaniæ: *Ad sedem, inquit, Apostolicam de qualibet mundi parte appellandum est, ab illa autem nemo est appellare permissus.*

Et ne putemus eum loqui de appellatione ab aliquo Episcopo, non à Concilio: subdit, sæpe Romanos Pontifices soluisse eos, quos iniquè Concilia ligauerant. cuius rei exstant exempla clarissima. Nam ATHANASIVS Episcopus Alexandrinus, & Paulus Episcopus Constantinopolitanus à Concilio depositi, ad Iulium Papam appellauerunt, & ab eo in suas sedes restituti sunt, ut auctor est Sozomenus lib. 3. hist. cap. 7. similiter FLAVIANVS Episcopus Constantinopolitanus appellauit à Concilio Ephesino II. generali, ad Leonem Papam, ut testatur LEO epist. 25. ad Theodosium Augustum. Item THEODORETVS Episcopus Cyri appellauit à Concilio eodem Ephesino II. ad eundem Leonem, ut patet ex Liberato in Breuiario cap. 12. & ex ipsa epistola Theodoretī, quæ exstat ad finem operum Leonis. Denique Ioannes CHRYSOSTOMVS à Concilio depositus, appellauit ad Innocentium Papam, ut testatur Gelasius, ut supra, & idem colligitur ex epistolis Chrysostomi ad Innocentium.

Probatur QUINTO, ex approbatione & reprobatione Conciliorum; nam omnia reuocantur tandem ad examen Romani Pontificis, & quæ ille probat recipiuntur, quæ improbat reiciuntur, vt restatur Gelasius in eadem epistola ad Episcopos Dardaniæ. & quidem quod ad petitionem Conciliorum approbauerit Pontifex multa Concilia, patet ex gestis ipsis Conciliorum, præcipuè Primi, II. III. IV. & VI.

Quod autem Pontifices aliquando Conciliorum decreta reprobauerint, quod est apertum signum superioritatis ex Basilio patet, qui in epistola ad Athanasium, quæ est 34. scribit, videri sibi bonum, vt rogetur Romanus Episcopus, vt mittat aliquos in Græciam, qui eius nomine irritent Concilium Ariminense. Ipse etiam Damasus in epistola ad Episcopos Illyrij reprobat Concilium illud. Similiter Leo in epist. 55. ad Pulcheriam: *Consensiones, inquit, Episcoporum canonum apud Niceam conditorum regulis repugnantes, irritum mittimus, & per auctoritatem B. Petri Apostoli generali prorsus definitione cassamus.* B. Gregorius lib. 4. epist. 34. *Cuncta, inquit, acta illius Synodi, sede contradicente Apostolica soluta sunt.*

CAPVT XVIII.

Pontificem non posse subiicere seipsum sententia coactiuæ Conciliorum.

QUARTA propositio. *Summus Pontifex non potest committere, neq; Concilio, neq; vlli homini supra se iudicium coactiuum, sed tantum discretiuum.* NOTA, in iudicio perfecto duo quædam reperiri. PRIMO, potestatem discutiendi causam, & discernendi ac iudicandi quid agendum sit. SECUNDO, potestatem cogendi eum, qui cecidit causa, ad obtemperandum sententiæ contra se latæ. Vtrumque inuenitur in iudice propriè dicto, qualis est princeps, vel prætor à principe constitutus. Primum autem solum reperitur in arbitris, quorum sententiæ etiam hi tenentur homines stare ex iure naturæ, quia tene-